

Међународна вежба „Saber Dawn 2010“

Пут у партнерство

Искуство из мултинационалних вежби доноси реалну слику колико вреде војници Војске Србије и где су могућности да се њихова обука унапреди. Само тако може се постићи потребан ниво оспособљености за задатке из друге мисије Војске.

ојни полигон „Бабадаг“, четрдесетак километара од Констанце, лучког града на истоку Румуније, место је где су припадници Војске Србије провели са колегама из САД и земље домаћина тринаест дана на заједничкој обуци пешадијских одељења. Иако су заједнички курсеви и обуке са припадницима страних армија постали уобичајене активности у нашој војсци, у Румунији је виђена несвакидашња слика – војници 31. пешадијског батаљона Треће

бригаде Копнене војске провели су са војницима америчке и румунске војске, раме уз раме, готово две недеље под шаторима, делећи храну, искуства и тешкоће које носи посао војника пешадије.

Основни циљ вежбе, како су организатори навели, било је „јачање односа оружаних снага САД, Румуније и Србије“. Међутим, тринаестодневна обука готово 1.000 километара од домовине донела је српским војницима много више – могућност да се лично упознају с колегама из иностранства, пробају њихово наоружање и опрему, сагледају основне тактичке процедуре, али и да прикажу сопствена знања и вештине. Старешинама мајору Браниславу Стевановићу, капетанима Ивану Вучићу и Александру Живаку, те потпоручнику Далибору Митровићу, у надлежности је било заједничко командовање и координација са официрима америчке и румунске војске. Њихови извештаји и анализе послужиће за унапређење процеса оспособљавања припадника Војске Србије за другу мисију.

Полигон „Бабадаг“, површине око 25 квадратних километара, налази се недалеко од истоименог градића, на ретко насељеном подручју. У близини је обала Црног мора и бројна језера и мочваре. Брежуљкаст терен, на којем су заступљене ливаде, ниско растиње и густа шума, погодан је за пешадијску обуку. План вежбе пред-

ГЕНЕРАЛИ СА ВОЈНИЦИМА

виђао је да пешадијска одељења поступно пролазе сваки сегмент обуке, користећи сопствене процедуре. На тај начин старешине су имале прилику да сагледају све позитивне стране, али и слабости поступака које примењују наше и партнерске јединице.

Две трећине боравка на полигону војници су са старешинама провели у шуми, под шаторима, неколико километара од базног кампа. При томе су свакодневно

лазило класичну одељенску обуку. Војници партнерских земаља желели су да искористе „Бабадаг“ за крајњу проверу пред услове који их очекују у неким од мисија.

Највећи проблем америчких војника било је ношење 40 килограма терета на леђима током маршева. Млађи и неискуснији платили су данак и прекомерном уносу воде током марша, због чега су губили минерале из организма. Међутим, Американци су приликом тактичких радњи у на-

Генерали Диковић и Хам

мењали место преноћишта, што је у комбинацији с дугим маршевима и захтевним тактичким процедурама представљало праву проверу издржљивости.

Кретање одељења до контакта, одељење у нападу, извиђање и осматрање, напад на бункер и тактичка вежба са бојним гађањем којој је претходило такозвано „фамилирационо гађање“, односно коришћење наоружања војске САД, биле су дефинисане активности. Ипак, оно што се одвијало на терену далеко је превази-

паду показали много већу агресивност, а самим тим и ефикасност ватре.

Будући да је значајан број српских војника имао прилику да извршава задатке у Копненој зони безбедности, где су километарски маршеви свакодневна појава, физичка кондиција није представљала тешкоћу. Ипак, неразгажене чизме донеле су пуно проблема, посебно због жуљева.

Оно по чему ће војници 31. пешадијског батаљона остати у сећању колегама из иностранства без сумње је савршено при-

Командант Копнене војске Војске Србије генерал-потпуковник Љубиша Диковић са генералом Картером Хемом, командантом Европске команде оружаних снага САД и генерал-мајором Дан Гика Радуом, командантом Копнене војске Војске Румуније, посетио је 8. јула војнике 31. пешадијског батаљона у Румунији.

Генерал Диковић је том приликом рекао да су му колеге из САД и Румуније пренеле изузетно позитивне утиске о нашим војницима, што, како је нагласио, радује и охрабрује. Он је истакао да је ово најбољи начин обуке наше војске за другу мисију. Диковић је рекао да се уз малу помоћ партнера слична обука веома ефикасно може организовати и у Србији.

Генерал Хам је истакао да су српски војници показали да су прави тим, да имају завидна војничка знања и вештине. Импресиониран је веома добром комуникацијом коју су војници из три земље брзо остварили. Генерал Хам је рекао да ће са колегама Диковићем и Гиком разговарати о будућим корацима сарадње и изразио уверење да су војници ти који желе да развијају сарадњу и да убудуће раде заједно.

Генерал Гика Раду навео је да је вежба била одлична прилика да се настави активност која је почела прошле године, када су старешине из Србије били посматрачи. Истакао је да су војници показали способност да у будућности заједно изводе операције, те да су тактичке процедуре које примењују српски војници у потпуности компабилне процедурама румунске војске. Генерал Гика је рекао да војници Србије и Румуније деле историју и пријатељство, изразивши очекивање да ће и убудуће имати заједничких ангажовања.

„ДАЈС“

Потпуна новина за наше војнике била је употреба система праћења тактичке обуке које користи Копнена војска САД – „Дајс“. Специјални сензори на прслцима и шлемовима војника детектују „поготке“ и обавештавају војника на терену да ли је погођен и у којој је мери онеспособљен за даљу борбу. Сателитским праћењем систем омогућава руководиоцу вежбе да на екрану посматра кретање војника и проверава правилност тактичких радњи.

После одређене тактичке радње командир или евалуатор, заједно са војницима, анализира рад сваког појединачног војника, тима или одељења. Систем се састоји од централне јединице са специјалним рачунаром и LCD екраном, те комплетом за сваког војника који носи сензоре на прслуку, шлему, као и ласер монтиран на цев наоружања.

Приликом нишањења и опаљења маневарском муницијом, систем „испаљује“ ласерски зрак. Уколико је војник правилно нанишао и опалио, систем то региструје и гласом обавештава погођеног каква је повреда у питању. Да ли је војник „смртно“ погођен, да ли је реч о рањавању у неки део тела и која је озбиљност повреде зна у истом тренутку и евалуатор који прати рад на екрану. Прслук аутоматски обавештава војника звучним сигналом, налик звуку рикшета, да противнички војник нишани близу њега.

ВЛАДАНУ ГЕНЕРАЛСКИ „КОИН“

Бригадни генерал Мајкл Рајан, заменик команданта 5. корпуса америчке Копнене војске, присуствовао је 7. јула тактичкој вежби с бојним гађањем. Он је похвалио тактичке процедуре које су примењивали српски војници, нагласивши да је већ имао прилике да се увери у способности и квалитет припадника наше војске. Генерал Рајан је том приликом, у знак војничког поштовања, поклонио „коин“ – амблем 5. корпуса – десетару Владану Милосављевићу.

ЗАБАВА НА МАМАЈИ

Поводом Америчког државног празника 4. јула, сви учесници вежбе провели су дан на плажи Мамаја на Црном мору. После првог и веома напорног дела вежбе, то је била прилика да се припреме за будуће изазове.

Уз спорт, музику и игру војници су на тренутак заборавили прави разлог боравка у Румунији. Плажа Мамаја, тог дана била је свадок многих нових пријатељстава.

мењено маскирање и дисциплина у тактичким процедурама. У првој вежби војници једног српског одељења пришли су маркирантима на неколико метара, а они их нису ни чули ни видели.

И румунске и америчке старешине задивила је и пожртвованост војника Војске Србије у сваком сегменту обуке. Приликом извлачења рањеника из зоне операција хеликоптером „Black Hawk“, где постоје тачно утврђене процедуре, наши војници показали су изузетну прилагодљивост и снажљивост, нарочито када се има у виду да се сличне вежбе готово никада не изводе код нас.

Несумњиво да је двонедељна вежба у Румунији била корисна за све њене учеснике, и у професионалном и у личном смислу. Било је занимљиво видети српске, румунске и америчке војнике како у ретким тренуцима слободног времена уче језик једни од других, шале се и разговарају о темама из свакодневног живота. Војници су, на крају, били ти који су са пуно ентузијазма тражили од својих претпостављених да „Saber Dawn 2010“ не буде последња вежба која ће их окупити. ■

Александар ПЕТРОВИЋ

